آزمایشگاه سیستم عامل

آزمایش اول

اعضا: على پاكدل صمدى، على كرامتى، محمد هنرجو

آشنایی با سیستم عامل xv6

- 1. سیستم عامل XV6 نسخه مدرن شده از ششمین نسخه Unix می باشد که در ANSI C برای سیستم های با پروسسور X86 طراحی شده است. هسته این سیستم عامل مشابه سایر نسخه های Unix به صورت monolithic می باشد. چرا که کل سیستم عامل در حالت سوپروایز و در فضای هسته فعالیت می کند. monolithic فضایی مجازی بالاتر از بخش سخت افزاری کامپیوتر به وجود می آورد. بنابراین اگر مشکلی در سیستم عامل بوجود بیاید این باعث میشود کل سیستم با اختلال همراه شود و حتی منجر به کرش شدن سیستم عامل شود.
  - 2. پردازه xv6 شامل فضای کاربری حافظه (user space mem) که این بخش خودش شامل داده، پشته و دستورات است. همچنین هسته یک حالت خصوصی برای هر پردازه فراهم می اورد. یک پردازنده با استفاده از fork یک پردازه جدید می سازد که به آن به اصطلاح بچه پردازه می گویند. تابع fork در نهایت بچه پردازه به همراه پردازنده اصلی را بر میگرداند. در صورت تعدد بچه ها با استفاده از روش time sharing ان ها را مدیریت کرده و در زمان مناسب هر کدام اجرا می شوند.

Contains defines

مقدمهای درباره سیستم عامل و xv6

.3

- مديريت حافظه اصلي
- مدیریت پر دازنده، پر دازش ها و فر آیندها
- مدیریت دستگاههای متصل به کامپیو تر و فایلها

.4

basic headers

02 memlayout.h

01 types.h Contains typedefs
01 param.h Contains defines

04 x86.h 06 asm.h Contains defines 07 mmu.h Contains defines and structs for x86 memory managment 09 elf.h Contains defines and structs for executable file 09 date.h Contains struct for time # entering xv6 10 entry.S The kernel starts executing in this file, this file is linked with the kernel C and transfers assembly symbols to 11 entryother.S Combines elements of bootasm.S and entry.S 12 main.c Stars operating system # locks 15 spinlock.h 15 spinlock.c در صورتی که به صورت مشترک دو پردازه به هر بخشی دسترسی بخواهند، با استفاده از lock میتوان انرا مدیریت کرد که این مدیریت دسترسی سبب كاهش اختلال ها در كار هسته مي شود. # processes 17 vm.c 23 proc.h 24 proc.c 30 swtch.S 31 kalloc.c این بخش پردازه ها را مدیریت می کند. (توابع مربوط به ساخت، ذخیره برای بازسازی یا reuseability و اختصاص حافظه فیزیکی به آن ها

02 defs.h

# system calls	
32 traps.h	
32 vectors.pl	
33 trapasm.S	
33 trap.c	
35 syscall.h	
35 syscall.c	
37 sysproc.c	
ت.	این بخش شامل trap ها و syscall می باشد. که توابع پیاده سازی شده مرتبط با انواع این دو ویژگی در فایل آنها موجود اس
# file system	
38 buf.h	
39 sleeplock.h	
39 fcntl.h	
40 stat.h	
40 fs.h	
41 file.h	
42 ide.c	
44 bio.c	
46 sleeplock.c	
47 log.c	
49 fs.c	
58 file.c	
60 sysfile.c	
66 exec.c	
	استراکتها و تعریفها و توابعی برای مدیریت و ذخیرهداده ها وجود دارد.

در bio.c کپی اطلاعات از دیسک به صورت linked list نگهداری می شود.

فایل logging یک log.c ساده برای فراخوانی های همزمان سیستم میباشد.
در fs.c روتین های تغییرات سطح پایین برای فایل سیستم میباشد و پیاده سازی سطح بالای فراخوانی سیستم در فایل sysfile.c میباشد.
pipes
67 pipe.c

7 pipe.c

87 pipe.c

87 pipe.c

9 yellow برای ایجاد ارتباط بین دو پردازه می باشد. وقتی پردازنده در حال مدیریت چند پردازه باشد توابع مربوطه با این قسمت این ارتباط را برقرار

88 کنند.

89 string operations

89 string.c

low-level hardware

70 mp.h

72 mp.c

73 lapic.c

76 ioapic.c

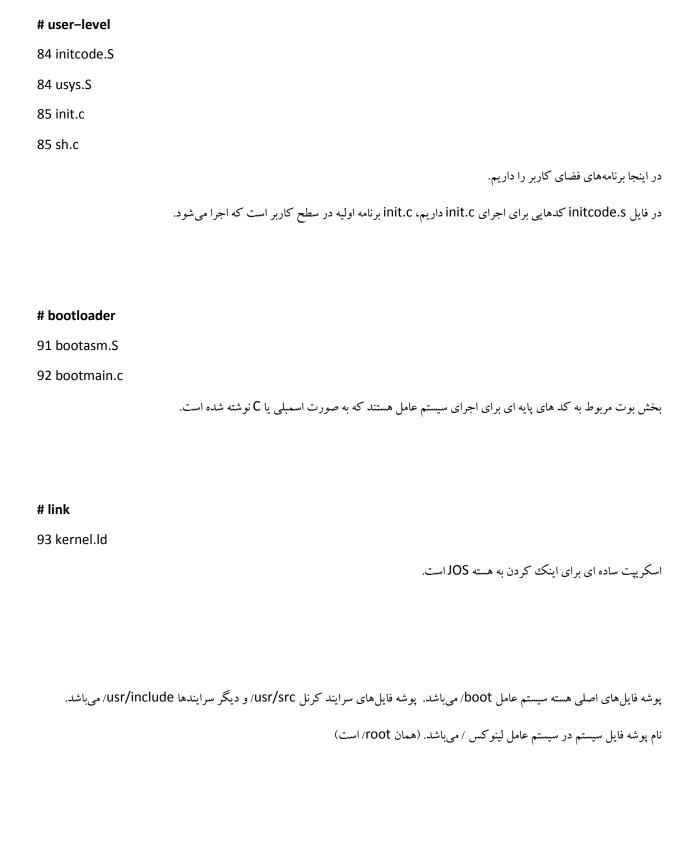
77 kbd.h

78 kbd.c

79 console.c

83 uart.c

این بخش مربوط به input output می باشد. Interface در این بخش قرار گرفته است و رابط کاربر با برنامه می باشدو به صورت کلی هر گونه تغییر یا درخواستی از سوی کاربر یا پردازه ها ایجاد شود این بخش آن هارا مدیریت می کند. همچنین ثابت های کیبورد نیز در این بخش هستند.

کامیایل سیستم عامل xv6

- 5. بعد از اجرای دستور، متوجه up to date بودن xv6.img می شویم که نشان می دهد فایل نهایی هسته توسط xv6.img ساخته می شود.
  - .6
  - UPROGS : یک متغیر است که یکسری دستور در آن وجود دارد که برای خوانایی و تمیزی کد وجود دارد.
- ULIB: یک متغیر است که فایلهای ulib.o usys.o printf.o umalloc.o در آن قرار دارند که برای خوانایی و تمیزی کد وجود دارد.
  - 7. پس از اجرای دستور خروجی زیر را گرفتیم:

\$ alip@ap-laptop:~/UT/OS Lab/xv6-public-master\$ make qemu -n
qemu-system-i386 -serial mon:stdio -drive file=fs.img,index=1,media=disk,format=
raw -drive file=xv6.img,index=0,media=disk,format=raw -smp 2 -m 512

اجراي بوتلودر

8. با توجه به خروجی دستور n-make، فایل xv6.img را می بینیم، حال در فایل makefile در می یابیم که xv6.img به bootblock و bootasm.S و ابسته می باشد. پس از مراجعه به bootblock در makefile، دو فایل bootmain.c و ابسته می باشد. پس از مراجعه به bootblock در می بینیم، بنابراین در سکتور نخست قابل بوت محتوای این دو فایل قرار دارد.

.9

1. نوع این فایل دودویی O. یا همان object است.

2. تفاوت این فایل با دیگر فایل ها این است که سیستم عامل آن را تولید کرده تا برای زبان ماشین قابل فهم باشد. به عبارتی هر خط از کد ترجمه شده و به دستورات cpu تبدیل می شود.

اما سایر فایل های دودویی یا توسط کاربر و یا توسط قسمتی از برنامه تولید شده و مستقلا این فایل ها قابل استفاده هستند و ترجمه شده از فایل دیگری نیستند.

8. این نوع فایل دودویی بعد کامپایل تولید می شود. که البته کنار object files فایل دیگری با عنوانlinker filees نیز وجود
 دارد.

Linker files فایل های دو دویی تولید شده را به یک فایل قابل اجرا توسط ماشین تبدیل می کنند.

درواقع کدی که ما مینویسیم زبانی ست که انسان ها می فهمند و برای ما قابل فهم است. ماشین ها با زبن دودویی کار میکنند پس باید فایل ما را به زبان خودشان ترجمه کرده، تا در لایه های سطح پایین ماشین قابل فهم باشد.

- 10. فایلهای object را کپی و ترجمه می کند. Objcopy برای ترجمه فایلهای مان دو سپس آنها را پاک object برای ترجمه فایلهای می کند.
- 11. به طور کلی زبان های C و اسمبلی، زبان های نزدیک تر به زبان ماشین هستند و وقتی نیاز به دسترسی به سطوح لایه های پایینی سیستم عامل داریم، بهتر است از این زبان ها به جای زبان های پیشرفته تر مثل پایتون یا E استفاده شود تا سرعت اجرای کد و بوت شدن سیستم تسریع شود. کد اسمبلی نیز چون سطح پایین تری دارد پس با تابع bootmain رابط بین پردازنده و کد C می باشد.

.12

ثبات عام منظوره: AX که برای عملیات های محاسباتی است

ثبات قطعه: SS يوينتر به استك

ثبات وضعیت: ZERO flag نشان می دهد که اگر نتیجه یک عملیات محاسباتی صفر است یا خیر

ثبات كنتر لى: WP اگر فعال باشد CPU نمى تواند روى فايل هاى readonly چيزى بنويسد

13. چون از نسخه قبلی به ارث رسیده بود و باگ های قبلی برطرف شده بود تا از قابلیت protected mode هم استفاده شود.نقص آن این بود که فقط در صفحه startup فعال بود و هسته CPU را به حالت long mode می برد.

.14

bit real mode-16 : بخش ها دارای آدرسی دهی مستقیم 16 بیتی هستند

bit protected mode-16: بخش ها دارای ایندکس هایی هستند که با مراجعه به جدول می توان به آن ها دسترسی پیدا کرد.

bit protected mode-32: مشابه بالایی فقط حافظه 32 بیتی است

and 64-bit long mode: این حالت به دستورات 32 بیتی و رجیستر ها می تواند دسترسی داشته باشد

.15

- 16. انتظار میرفت هسته در آدرس 0x80100000 قرار دهد ولی به دلیل آنکه ممکن است حافظه فیزیکی این آدرس که بزرگ است در ماشین کوچک وجود نداشته باشد و دلیلی که هسته را در آدرس 0x0 قرار نمیدهد آن است که بازه آدرس و 0x0000:0x100000 می باشد.
- 17. هسته ابتدا در startup_32 در arch/x86/kernel/head_32. S شروع به کار می کند. سپس برای راه اندازی هسته arch/x86/kernel/head32. C مسته عدا زدن ()start_kernel در start_kernel/head32. C نام می شود. سپس برای راه اندازی هسته لینو کس ()start_kernel را فراخوانی می کند.
  - 18. چون اگر تغییری ایجاد شود، این تغییر به صورت گلوبال بر روی BIOS نیز اعمال میشود و شاید می نخواهیم این تغییرات گلوبال صورت گیرد پس با استفاده از entry.s بدون نیاز به ایجاد این تغییرات عملیات را انجام داده و دسترسی هسته را از عملیات قطع می کنیم.

اجرای هسته xv6

- 19. استفاده از ادرس مجازی بهینه نیست. چراکه برای ذخیره هر ادرس مجازی نیاز به یک ذخیره فیزیکی می بود که در این صورت به ازای هر ادرس، هم مجازی ناشتیم هم فیزیکی.
- 20. تابع ابتدایی برای بوت شدن سیستم است. سپس آدرس شروع به صورت فیزیکی استخراج می شود. حال بوت شدن دوم را داریم که با توجه به آدرس فیزیکی دریافت شده صفحه مورد نظر بوت می شود. حال اندازه و ابعاد این صفحه مقدار میگیرد و دایر کتوری آن نیز قرار داده می شود. در نهایت پوینتر به استک تعریف میشود. در نهایت نیز به mainمنتقل میشویم.

  () start_kernel است.
  - 21. سیستم عامل شامل 32 بین فضای مجازی آدرس است. 2گیگابات زیرین مربوط به عملیات از سوی کاربر است(اگیگ آن برای سیستم و 1 گیگ برای کد کاربر، استک، داده و هیپ). همچنین 2 گیگابایت بالایی مخصوص هسته می باشد. بنابراین هم کاربر و هم هسته می توانند از این فضا استفاده کرد.
    - 22. گاها در فرایند ترجمه دو دستوراعمل تقریبا مشابه(مثلا فقط در یک مولفه خاص تفاوت دارند) ترجمه یکسان دارند و لزوما یکتا نمیشوند. به همین خاطر برای تفکیک این حالت از پرچم استفاده می کنیم.

23. سایز حافظه مورد نیاز برای پردازه را داریم.

استک و همچنین جدول ادرس صفحات را به عنوان پوینتر ذخیره می کنیم.

سپس حالت پردازه و ای دی یکتا این پردازه ذخیره می شود.

پدر این پردازه به صورت پوینتر داده می شود (بالاتر راجب بچه پردازه ها توضیح داده بودم)

دو پرچم خواب و کشتن داریم.

سپس دو استراکت یکی برای باز کردن فایل و دیگری برای پیدا کردن دایرکتوری تعریف شده است.

در نهایت اسم این پردازه به صورت رشته ذخیره شده است که برای دیباگ کردن قابل استفاده است.

معادل این استراکت که عملیات مربوط به pre processرا به عهده دارد، در هسته لینوکس به صورت زیر است:

KERNELDIR = /usr/src/linux

config./KERNELDIR))\$ include

 $O\ -Wall-\ \backslash\ include/KERNELDIR))\\ \$CFLAGS = -D\_KERNEL\_-DMODULE\ -I$

CONFIG_SMP ifdef CFLAGS += -D__SMP__ -DSMP endif

all: skull.o

skull.o: skull_init.o skull_clean.o @\$ o-^\$ r-LD))\$

clean:

rm -f *.o *~ core

24. از آنجایی برنامه های سطح کاربر و اجرای پوسته زمان بندی می شوند، در صورت به خواب رفتن کد مدیریت کننده سیستم، کد های آماده سازی اجرا شده و این باعث بروز اختلال در برنامه می شود. چون باید مجدد بررسی شود ادامه اجرای سطح هسته از کجا رخ می دهد.

اجرای نخستین برنامه سطح کاربر

25. Kvmalloc)برای فضای آدرس هسته است که به صورت خودراه انداز پردازش می شود. این فضای هسته با استفاده از یک استک کار می کند که قابلیت سوییچ کردن از این فضا به آن فضای پشته همواره وجود دارد. همچنین این فضا به حافظه نیز تخصیص داده شده است. اما فضای setupkvm() متفاوت است. این فضای آدرس جامع تری را می تواند دسترسی داشته باشد. در واقع Kvmalloc) نیز خودش برای دسترسی به حافظه مربوطه ابتدا setupkvm را صدا می زند و پوینتری از خروجی را نگه می دارد.

فضای دسترسی setupkvm به صورت زیر است:

x86 using 4KB pages

virtual address 0x80100000 to physical address 0x00100000 with read-only permissions

و برای دسترسی به این صفحات به افست که بالاتر توضیح داده شده نیاز است.

.26

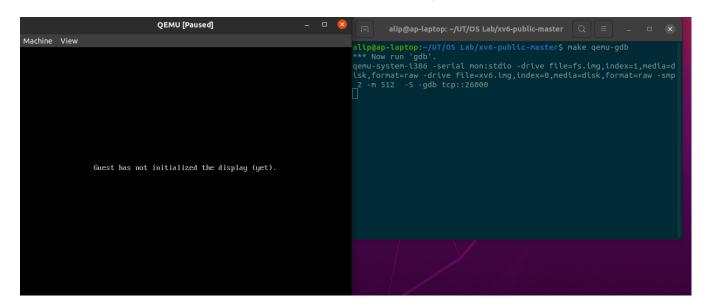
27. هنگامی که ()exec صدا می شود، فایل اجرایی قبلی جایگزین شده و فایل جدیدی اجرا می شود. در کل exec فایل یا برنامه قدیمی در حال یردازش را با فایل یا برنامه جدید جایگزین می کند.

.28

```
char init[] = "/init\0"; .29
  char *argv = {init, 0};
       exec(init, argv);
       for(;;) exit();
```

اشكال زدايي

با وارد كردن دستور make qemu-gdb داريم:

روند اجرای GDB

- 1. با دستور info breakpoints جدولی از تمام breakpointها چاپ می شود.
- 2. می توان پس از اجرای دستور info breakpoint و چاپ breakpointها، با دستور del num آن breakpoint مختص به آن num را پاک کرد. همچنین می توان با دستور clear filename:linenum اسم فایل و شماره خط را داده و breakpoint آن خط را پاک کند.

كنترل روند اجرا و دسترسى به حالت سيستم

3. Backtrace خلاصه ای از این است که برنامه چگونه به این مرحله رسیده است. همچنین یک خط به ازای فریم در حال اجرا نمایش می دهد و در خط دیگر تابع فراخوانی شده را نشان می دهد. در خط های بعدی همه ی فریم های موجود در استک را پرینت می کند.

4. دستور x محتویات یک آدرس حافظه را نشان می دهد اما دستور print مقدار ذخیره شده در یک متغیر یا عبارت را نشان می دهد.

```
(gdb) print stoi
No symbol "stoi" in current context.
(gdb) print cat
$1 = {void (int)} 0x90 <cat>
(gdb) x 0x000000123
0x123 <strcpy+19>: 0xc4830000
(gdb)
```

برای نمایش وضیعت ثباتها می توان از دستور info registers استفاده کرد.

برای متغیرهای محلی باید از دستور info locals استفاده کرد.

```
(gdb) info locals
s = <optimized out>
c = 12232
i = <optimized out>
state = 0
ap = 0x2fc8
(gdb)
```

برای نمایش یک ثبات خاص نیز می توان از دستور info register registername استفاده کرد.

```
(gdb) info register cs
cs 0x1b 27
```

Si = source index

آدرس خواندن همه عملیات مربوط به رشته ها را نگه می دارد

Di = destination index

آدرس نوشتن همه عملیات مربوط به رشته ها را نگه می دارد

.6

اشکال زدایی در سطح اسمبلی

7. عکس زیر مربوط به اجرای دستور layout src می باشد.

عکس زیر مربوط به اجرای دستور layout asm میباشد.

```
| Ox4d1 <pri>| ox4d1 <pri>| ox4d2 <pri>| ox4d2 <pri>| ox4d2 <pri>| ox4d3 <pri>| ox4d4 <pri>| ox4
```

المنافع المنافع

```
alip@ap-laptop: ~/UT/OS Lab/xv6-public-master
                                                            Q
 Ŧ
                                                                           B+>0x90 <cat>
                           $0x1
                    push
                           0x4f0 <printf+32>
    0x92 <cat+2>
                    call
    0x97 <cat+7>
                    call
                           0x38b <read>
                    add
                           $0x10,%esp
    0x9f <cat+15>
                           %eax,%ebx
                           %eax,%eax
    0xa1 <cat+17> test
    0xa3 <cat+19>
                           0xd1 <cat+65>
    0xa5 <cat+21>
                           0xe4 <cat+84>
    0xa7 <cat+23>
                           0x0(%esi,%eiz,1),%esi
                    lea
    0xae <cat+30>
                    xchq
                           0x39b <close>
                    call
                           0x50 <main+80>
remote Thread 1.1 In: cat
                                                                  L9
                                                                        PC: 0x90
#1 0x0000089f in ?? ()
(gdb) down
#0 cat (fd=0) at cat.c:9
(gdb) up
#1 0x0000089f in ?? ()
(gdb) down 2
#0 cat (fd=0) at cat.c:9
(adb)
```